

8. 8. 2006

ID: 42313

Televizní poplatek

Povinnost zaplatit přírážku vzniká pouze jako důsledek porušení poplatkové povinnosti. Porušení evidenční povinnosti za situace, kdy držitel přijímače plní vůči provozovateli poplatkovou povinnost, nemůže vést ke vzniku této sankce.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 70/2004, ze dne 28.7.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v ve věci žalobkyně Č. t., proti žalované V. š. e. v P., zastoupené, advokátem, o zaplacení částky 1,000.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. 7 C 26/2002, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. září 2003, č. j. 36 Co 63/2003-122, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. září 2003, č. j. 36 Co 63/2003-122, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 17. června 2003, č. j. 7 C 26/2002-105, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala po žalované zaplacení dlužných televizních poplatků za 367 televizních přijímačů v celkové výši 27.525,- Kč a přírážky ve výši 3,670.000,- Kč za jejich nepřihlášení do evidence.

Obvodní soud pro Prahu 3 rozsudkem ze dne 17. června 2003, č. j. 7 C 26/2002-105, uložil žalované povinnost do 15 dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobkyni částku 1,000.000,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 7. 9. 2000 do zaplacení, zamítl žalobu o zaplacení další částky 2,697.525,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 7. 9. 2000 do zaplacení, a rozhodl o nákladech řízení. Vyšel ze zjištění, že k 7. září 2000 byla žalovaná držitelkou celkem 138 televizních přijímačů. Ačkoli za všechny zaplatila televizní poplatky (a žalobkyni žádnou částku z tohoto titulu nedlužila), k evidenci přihlásila pouze 38 televizních přijímačů. Zbýlých 100 televizních přijímačů přihlásila do evidence až poté, co od žalobkyně obdržela výzvu ze 7. 9. 2000 k zaplacení dlužných televizních poplatků a přírážky 10.000 Kč za každý nepřihlášený televizní přijímač. Z takto zjištěného skutkového stavu věci dovodil, že žalovaná nesplnila svou evidenční povinnost ohledně 100 televizních přijímačů ve smyslu § 6 zákona č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, v platném znění (dále jen „zák. č. 252/94 Sb.“), a stíhá ji proto podle § 8 zák. č. 252/94 Sb. sankce v podobě příplatku ve výši 10.000,- Kč za každý nepřihlášený televizní přijímač; okolnost, že žalovaná zaplatila televizní poplatky i za nepřihlášené televizní přijímače, posoudil jako právně bezvýznamnou.

Městský soud v Praze k odvolání žalované rozsudkem ze dne 18. září 2003, č. j.36 Co 63/2003-122, rozsudek soudu prvního stupně v napadeném žalobě vyhovujícím výroku o věci samé potvrdil, ve výroku o nákladech řízení jej změnil, a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Zcela se ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Konstatoval, že ustanovení § 8 zák. č. 252/94 Sb., přímo neřeší případ, kdy poplatník sice televizní přijímač nezaeviduje, ale televizní poplatek za něj zaplatí, avšak jeho jazykovým a logickým výkladem lze dovodit, že „povinnost zaplatit má i takový poplatník, který přijímač do evidence nepřihlásí, ale poplatek řádně zaplatí. Ustanovení § 8 zák. č. 252/1994 Sb. bez dalšího počítá s tím, že poplatník, který přijímač nepřihlásí do evidence, z něj ani nezaplatí poplatek. Ze zákonné dikce § 8 odst. 1 zák. č. 252/1994 Sb. však jednoznačně vyplývá, že povinnost zaplatit přírážku ve výši 10.000,- Kč za každý televizní přijímač se vztahuje na toho poplatníka, který nepřihlásí přijímač do evidence.“ Uzavřel, že poplatníku, který poplatek z nepřihlášeného přijímače poplatek zaplatil, zbývá pouze povinnost zaplatit přírážku ve výši 10.000,- Kč za každý nepřihlášený přijímač.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opřela o § 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), s odůvodněním, že napadené rozhodnutí je založeno na právní otázce judikaturou vyšších soudů dosud neřešené a má proto ve věci samé zásadní právní význam. Zpochybnil správnost výkladu ustanovení § 8 zák. č. 252/94 Sb. odvolacím soudem, neboť (jak vyplývá i z důvodové zprávy k němu), jeho účelem je postihnout pouze ty držitele televizních přijímačů, kteří se povinnosti platit televizní poplatky vyhýbají a v souvislosti s tím uvedou nesprávné údaje nebo neprovedou ohlášení do evidence. Pouze v případě existence dlužných poplatků je povinen poplatník uhradit i přírážku. Poukázala na

vládní návrh novely zák. č. 252/94 Sb., která má upřesnit a odstranit nedostatky dosavadního zákona, v němž se uvádí, že přírážka se platí za každý televizní přijímač, za který nebyla splněna povinnost platit televizní poplatek. Kromě toho je přesvědčena, že žalobkyni byl znám počet televizních přijímačů v držení dovolatelky podle částky zaplacené na televizních poplatcích. Navrhla rozsudky soudů obou stupňů zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě oprávněnou osobou (žalovanou), která byla řádně zastoupena advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, 4 o. s. ř.), se v prvé řadě zabýval jeho přípustností.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Přípustnost dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, se řídí § 237 odst. 1 písm. b/ a c/ o. s. ř.

Protože dovoláním je v tomto případě napaden rozsudek odvolacího soudu, jímž byl ve věci samé potvrzen v pořadí první rozsudek soudu prvního stupně, může být přípustnost dovolání založena pouze za podmínek § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.

Podle § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího, jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b/ a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Je tomu tak zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.). Předpokladem je, že řešená právní otázka měla zásadní význam nejen pro meritorní rozhodnutí v projednávané věci, ale že má zásadní význam i z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec. Otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, dovolací soud řeší jako otázku předběžnou (nevydává ohledně ní žádné rozhodnutí) a jeho kladně vyjádřeným závěrem se podané dovolání stává přípustným.

Se zřetelem k obsahové konkretizaci uplatněného dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. půjde o posouzení, zda je správný právní názor odvolacího soudu, že přírážka (sankce) není spojena pouze s neplacením poplatku za televizní přijímač, ale také s pouhým porušením povinnosti ho evidovat. Jelikož uvedená otázka nebyla dosud v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, lze pro její řešení přiznat dovolání přípustnost ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., neboť činí rozhodnutí odvolacího soudu zásadně právně významným.

Prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 8 odst. 1 zák. č. 252/94 Sb. poplatník, který a) nepřihlásil přijímač do evidence, b) uvedením nepravdivých údajů dosáhl neoprávněného osvobození od povinnosti platit za přijímač poplatek, c) uvedením nepravdivých údajů dosáhl neoprávněného odhlášení přijímače z evidence, je povinen zaplatit provozovateli ze zákona kromě dlužných poplatků i přírážku ve výši 5000,- Kč za každý takový rozhlasový přijímač, nebo přírážku ve výši 10.000,- Kč za každý takový televizní přijímač.

Jednou z podmínek vzniku sankční povinnosti poplatníka zaplatit kromě dlužných poplatků i přírážku je v hypotéze citovaného ustanovení uvedeno nepřihlášení přijímače do evidence poplatníkem. Odvolací soud (shodně jako před ním i soud prvního stupně) i přes konstatování, že uvedené ustanovení přímo neřeší případ, kdy poplatník sice přijímač nezaeviduje, ale poplatek za něj zaplatí, a že bez dalšího počítá s tím, že poplatník, který přijímač nepřihlásí do evidence, z něj ani nezaplatí poplatek, dovedl (s odkazem na jazykový a logický výklad) vznik povinnosti zaplatit přírážku i toho poplatníka, který zaplatil poplatek z nepřihlášeného přijímače (tj. poplatníka, který nesplnil svou evidenční povinnost, aniž zároveň nesplnil i povinnost poplatkovou). Takovouto interpretaci ustanovení § 8 odst. 1 zák. č. 252/94 Sb. nelze pokládat za správnou, neboť nebyla provedena s použitím všech druhů výkladu a v jejich vzájemné spojitosti.

V případě pochybností o obsahu konkrétní právní normy, pod níž se subsumuje zjištěný skutkový stav věci, je třeba

vzniklou pochybnost odstranit výkladem, a to zejména gramatickým, logickým, systematickým i historickým. Výkladem gramatickým (jazykovým) se právní norma vysvětluje podle zásad gramatiky s cílem vystihnout slovní znění právní normy a význam použitých pojmů. I když je gramatický výklad důležitý, nelze vystačit pouze s ním. Logický výklad sleduje vysvětlit zkoumanou právní normu podle zásad formální logiky s cílem objasnit její smysl, účel a vzájemnou vazbu použitých pojmů. Systematický výklad sleduje vykládat hlavní smysl a účel právní normy podle jejího řazení v systému ostatních právních norem. Historický výklad sleduje osvětlit zkoumanou právní normu podle doby jejího vzniku. Zde významnou roli hraje zejména důvodová zpráva příslušné právní normy. V konkrétním případě pak je vždy třeba použít všechny druhy výkladu v jejich vzájemné souvislosti.

Podle doslovného znění předmětného ustanovení není vznik sankční povinnosti sice výslovně vázán na porušení poplatkové povinnosti, nýbrž povinnosti evidenční (doslova se v něm uvádí „poplatník, který nepřihlásil přijímač do evidence...“), avšak v dalším jeho textu se zároveň předpokládá, že poplatník provozovateli dluží poplatky, tedy že nesplnil svou poplatkovou povinnost (srovnej pokračování textu „...je povinen zaplatit provozovateli ze zákona kromě dlužných poplatků i přírážku...“). Logickým výkladem daného ustanovení lze dojít k závěru, že pokud má být přírážka placena „kromě dlužných poplatků,“ může sankční povinnost vzniknout pouze tehdy, jestliže držitel přijímače dluží poplatek. V této souvislosti není od věci si uvědomit, že povinnost platit poplatek vzniká již držbou přijímače, a nikoli jeho evidencí (srovnej § 2 odst. 1 a § 6 odst. 2 a 5 zák. č. 252/94 Sb.). Přitom evidenční povinnost držitele vlastně představuje povinnost ohlásit skutečnosti zakládající jeho povinnost platit poplatek. Evidenční povinnost proto slouží jako prostředek k zajištění splnění povinnosti poplatkové. Smyslem a účelem ustanovení § 8 odst. 1 zák. č. 252/94 Sb. je proto postihnout ty poplatníky, kteří nesplnili svou poplatkovou povinnost. Tomuto závěru odpovídá jednak celkové pojetí samotného zákona č. 252/1994 Sb., jehož smysl a účel spočívá ve zpoplatnění držitelů rozhlasových a televizních přijímačů (jak vyplývá již ze samotného názvu zákona, jakož i z předmětu jeho úpravy), a jednak též systematické zařazení zkoumaného ustanovení, jež bezprostředně navazuje na úpravu vztahující se k dlužným poplatkům (srovnej § 7 zák. č. 252/94 Sb.). Prezentovaný závěr koresponduje též s historickým výkladem předmětného ustanovení, neboť v důvodové zprávě k zákonu - konkrétně k jeho § 8 - se uvádí: „Jako sankce pro ty, kteří se povinnosti platit poplatky vyhýbají neplněním evidenčních povinností, se stanoví poměrně vysoká přírážka k poplatkům, jež má plnit především výstražnou funkci“.

Lze proto uzavřít, že povinnost zaplatit přírážku vzniká pouze jako důsledek porušení poplatkové povinnosti. Porušení evidenční povinnosti za situace, kdy držitel přijímače plní vůči provozovateli poplatkovou povinnost, nemůže vést tudíž ke vzniku této sankce. Tak je tomu v posuzované věci, kdy žalovaná sice evidenční povinnost porušila, ale televizní poplatek zaplatila za všechny televizní přijímače, které měla v držení.

Protože odvolací soud vyložil ustanovení § 8 odst. 1 zák. č. 252/94 Sb. odlišně a proto nesprávně, byl dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. užit opodstatněně, a dovolacímu soudu nezbylo než rozsudek odvolacího soudu zrušit (§ 243b odst. 2 věta za středníkem o. s. ř.). Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, bylo zrušeno i toto rozhodnutí a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konkordátní smlouva se Svatým stolcem](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)